

Milićević: Građani treba da znaju kako se troši njihov novac

Federalno ministarstvo finansija objavilo je na svojoj internetskoj stranici pojednostavljenu varijantu proračuna Federacije BiH za 2020. godinu, navodeći da je funkcija tog dokumenta, nazvanog Proračun/budžet za građane, da približi način na koji se ovaj dokument kreira i utvrđuje.

U uvodnom dijelu, ministrica finansija Jelka Milićević, obraćajući se upravo građanima, navela je da oni treba da znaju način financiranja javnih institucija i planiranje potrošnje novca koji prvenstveno dolazi od njih kao poreznih obveznika.

– U kontinuiranim naporima s ciljem osiguranja veće proračunske transparentnosti, poduzeli smo još jedan značajan korak kako bismo svoj rad približili vama i kako bismo vas intenzivnije uključili u tijekove proračunskog procesa. Stava smo da građani trebaju imati znanje o tome na koji se način financiraju javne institucije te na koji se način planira potrošnja javnih sredstava, koja prije svega dolaze od građana – poreznih obveznika. Pred vama se stoga nalazi pojednostavljena verzija najznačajnijeg finansijskog dokumenta – Proračuna Federacije BiH za 2020. godinu – navela je ministrica Milićević.

Dalje je Milićević istaknula da je cilj upoznati građane o osnovnim budžetskim terminima i toku budžetskog procesa.

– Izuzev navedenog, želimo vam predstaviti i Proračun Federacije BiH za 2020. godinu, najprije zbog njegovog iznimnog značaja u odnosu na cjelokupno prethodno razdoblje. Naime, Federalni zavod za mirovinsko-invalidsko osiguranje postao je njegov sastavni dio u ovoj godini te je isti time dvostruko dobio na značaju, a gotovo dvostruko i u punom iznosu sredstava koja se prikupljaju i troše. Proračun za građane namijenjen je svima koji žele da budu informirani o planovima Vlade Federacije BiH za prikupljanje i trošenje javnih sredstava i svima koji žele pratiti realizaciju postavljenih ciljeva – navodi također ministrica Milićević.

Ona se nada će ovaj dokument objasniti ključna pitanja i tako učiniti budžet razumljivijim i pristupačnijim te povećati zainteresiranost građana za uključivanje u proces njegovog formiranja u narednom razdoblju.

Uz neophodne pojmove, u budžetu za građane kao dokumentu, navedeni su i objašnjeni koraci u njegovom kreiranju, sve do upućivanja u Parlament FBiH koji daje konačnu riječ i čija saglasnost u oba doma je neophodna da bi budžet stupio na snagu po objavi u Službenim novinama. U dokumentu je pojašnjeno i koliko novca je u 2020. godini planirano u budžetskim stavkama, primjerice za poticaje poljoprivrednicima, za borbe, sanaciju zdravstvenih ustanova, izgradnju saobraćajnica, za raseljene osobe i izbjeglice te za mnoge druge potrebe u Federaciji BiH.

Umjesto zaključka, Federalno ministarstvo finansija navodi da će građani, na osnovu stečenih znanja o

budžetu u objavljenom dokumentu, za početak možda biti zadovoljni što bolje razumiju medijske vijesti te vrste, a možda će poželjeti aktivnije sudjelovati u ovim procesima jer oni biraju predstavnike u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, koji donose odluke u njihovo ime.

– Naš su cilj zdrave, učinkovite i pravedne javne financije, u skladu s mogućnostima i potrebama, a one se ogledaju upravo u proračunu jer kroz proračun prolaze sve javne financije. Za ostvarenje tog cilja potrebne su nam kvalitetne javne politike koje podrazumijevaju odgovornost vlasti na svim razinama. Osnovni preduvjet za odgovornost vlasti je transparentnost, a transparentnost trebate zahtijevati upravo vi, građani. Građani brojnih zemalja itekako su angažirani, postavljaju zahtjeve i nadziru proračune. Postoji i engleski pojam 'budget watch' koji bismo mogli prevesti kao nadzor proračuna. Riječ je o nadzoru koji obavljaju sami građani. To mogu biti pojedinci, ali i neprofitne, nevladine organizacije kojima je cilj promicati transparentnost i otvorenost vlasti, njihovu odgovornost i sudjelovanje građana u proračunskom procesu. Građani kao porezni obveznici doprinose proračunu te bi ih se zbog toga trebalo uključivati u odlučivanje o raspodjeli sredstava – navodi se na internetskoj stranici Ministarstva.

Kako bi se nadzor proračuna proveo u praksi, nužna je transparentnost proračunskih dokumenata i procesa, kao i mogućnost da građani u tim procesima sudjeluju. Kreiranje ovog dokumenta predstavlja put ka tome, a s krajnjim ciljem postizanja veće odgovornosti vlasti prema građanima.

– Federalno ministarstvo financija, kroz redovnu objavu svih relevantnih dokumenata na web stranici (VIDEO), a posebno kroz kreiranje ovakvog vodiča po prvi put, nastoji potaknuti vaš veći interes i angažman za proračunske procese, ciljeve i rezultate – poručuju iz Ministarstva financija Federacije Bosne i Hercegovine. (agF, tl)

Date: 11-01-2020